

tænkte Beskæftning af Skibsarten gennem Lastpenge og af Handelen gennem en Statskassen tilfaldende Næringsstat, kan Udvalget ikke Andet end indstændigt fraraade et saadant System, navnlig i den Handelens Frigivelse nærmest paafølgende Overgangsperiode.

Det finantzielle Hensyn, som alene vilde kunne gjøres gjældende herfor, kan Udvalget ikke ansee begrundet. Det blev allerede i 1846 af den kongelige Commissarius i Roeskilde udtalt (Stænder-Tidende, Side 821), at det er en Vildfarelse, naar man troer, at den kongelige Kasse har Fordeel af Monopolhandelen, og at den tværtimod vil have Tab af Handelen, idet den ikke engang vil have Renter af Driftscapitalen. Det fremgaer ogsaa ubestrideligt af det i nærværende Betænkning allerede Anførte, at intetformelt Beskæftningshensyn har ligget til Grund for Ordningen af den færøse Handel ved de endnu gjældende Anordninger af 30te Mai 1691 og 13de August 1790, samt at man vel i 1781 nærde en saadan Tanke, men netop ved Forordningen 13de August 1790 fuldstændigt maatte opgive den. Naar man endelig i 1823 lagde an paa en „passende Fordeel“ af Handelen, synes herved kun at være sigtet til en rimelig Handelsavance, som kunde indeholde Bederlag for Handelens Risiko, men ingenlunde til en egentlig Beskæftning af Verne gennem Handelen. Det er ogsaa vist, at Handelen under Krigen 1807—14 og i mange Aar derefter intet Overskud afgav (See Anm. til Forslag til Finantslov 1850—51, Side 51), og naar den i de 21 Aar fra 1829—49 har afgivet et Overskud af henved 20,500 Rbd. aarlig, hvoraf omtrent 319,000 Rbd. ere indbetalte i Statskassen (Bergsøes Statistik IV, Side 503), maa det erindres, dels at herunder er indbefattet Overskuddet af Fordebøgsindtagterne over de locale Udgifter —, hvilket efter Budgettet for 1841, Side 291, i enkelte Aar har udgjort henved 3000 Rbd. aarlig —, dels at Handelens hele Indretning netop i denne Periode har været temmelig trykkende for Verne, og at det Beløb, der saaledes er indkommet af disse, derfor snarere bør beregnes dem til Gode, som Motiv til at tilstaa dem Handelsfrihed,

end opstilles som en Hindring for at indromme denne uden særligt Bederlag. Bel blev der ved Normalreglementet af 1841 beregnet en aarlig Indtægt af den færøse Handel af 17000 Rbd., men heri var indbefattet Renter af Grundfonden med henved 3000 Rbd. (Normalreglement og Budget for 1841 S. 292), og derhos svarede, som de aarlige Regnskabsoversigter udvise, Resultatet saalibet til denne Forventning, at det hele Udbytte allerede i Finantsloven 1850—51 kun ansattes til 13,300 Rbd. og i den nu af Folkethinget vedtagne Finantslov til 11,300 Rbd., ligesom det i Virkeligheden i 1847—49 kun udgjorde noget over 7000 Rbd. aarligen foruden Renter af Grundfonden, hvorhos Statskassen i enkelte Aar har maattet tilflyde bethdelige Summer til Driftscapitalen (See Betænkningen over Finantsloven 1851—52 i Rigsdags-Tidende for 2den Session 1850 Anhang B. Side 251). Da nu efter den som Bilag aftrykte Calcul det Beløb, som Handelen ved dens Ophævelse vil kunne afgive til Statskassen, anslaaes til 275,000 Rbd., er det klart, at denne Foranstaltning — under Forudsætning af en nogenlunde hensigtsmæssig Realisation — ikke vil være forbunden med noget Tab for Statskassen, og at man altsaa ikke i den kan søge Retfærdiggjørelse for at paalægge Verne en Beskæftning, de ikke hidtil have baaret. Om derimod deres Bestand ved Frigivelsen vil forøges i en saadan Grad, som kan foranledige nye Stattepaalæg, kan først bedømmes ved fremtidig Erfaring, vunden under en længere Tids uhindrede Udvikling, men i hvert Fald maa Udvalget ansee det aldeles uhenstigtsmæssigt nu at paabyde saadanne Afgifter som de foreslaaede, af hvilke navnlig Lastpenge ved en forventet Bruttoindtægt af henved 1800 Rbd. vil medtage Opkrævningsomkostninger af mindst 500 Rbd. og derhos medføre et Besvær for Skibsarten, som i allerhøjeste Maade vil modvirke Handelens Frihed og Landets Forsyning.

Det er allerede en ikke ringe indirecte Fordeel for Statskassen, at denne ved den kongelige Handels Ophævelse udtræder af den Forpligtelse, som nu paahviler den til at drage Omkostning for Landets Forsyning. En directe For-